

Ministry of Health of Ukraine
UKRAINIAN MEDICAL STOMATOLOGICAL ACADEMY

Department of pathological anatomy with section course

Starchenko I. I., Filenko B. M., Cherniak V. V.

PATHOMORPHOLOGY

of common diseases
of maxillofacial area

Vinnytsia
Nova Knyha
2020

УДК 616-091(07)

C77

*Рекомендовано вченою радою Української медичної стоматологічної академії
як навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів
закладів вищої освіти МОЗ України (протокол № 4 від 26.12.2018 р.)*

Автори:

І. І. Старченко, Б. М. Филенко, В. В. Черняк

Рецензенти:

Романюк А. М. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри патологічної анатомії Сумського державного університету.

Яковцова І. І. – д.мед.н., професор, завідувачка кафедри патологічної анатомії Харківської медичної академії післядипломної освіти.

Старченко І. І.

C77

Pathomorphology of Common Diseases of Maxillofacial Area = Патоморфологія основних захворювань щелепно-лицевої ділянки : навч. посіб. / І. І. Старченко, Б. М. Филенко, В. В. Черняк ; УМСА. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 128 с.

ISBN 978-966-382-861-9

У навчальному посібнику представлено питання етіології, епідеміології, патогенезу, патоморфологічної діагностики та наслідків основних захворювань щелепно-лицевої ділянки. Матеріал посібника викладений відповідно до програми з патоморфології для студентів стоматологічних факультетів закладів вищої освіти України і включає теми для аудиторної та позааудиторної підготовки. Структура викладення матеріалу допоможе студенту в опануванні знань з патоморфології захворювань щелепно-лицевої ділянки, а також при підготовці до складання ліцензійного іспиту “Крок-1. Стоматологія”. Для полегшення засвоєння матеріалу перший розділ посібника присвячено анатомії органів порожнини рота й основним етапам розвитку зубів.

Текст посібника містить значний ілюстративний матеріал макро- та мікропрепаратів. Навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів також буде корисний для лікарів-інтернів.

УДК 616-091(07)

ISBN 978-966-382-861-9

© Автори, 2020

© Нова Книга, 2020

CONTENTS

▶ Foreword	5
▶ Anatomy of organs of oral cavity	6
General plan of oral cavity structure	6
General plan of structure of organs of oral cavity	7
General anatomy of teeth	9
Main stages of tooth development	13
▶ Malformations of maxillofacial area and organs of oral cavity	16
Systemic congenital malformations of facial soft tissues and bones ..	16
<i>Congenital cysts and fistulas</i>	17
Malformations of separate anatomical structures	20
<i>Congenital cleft lip and palate</i>	20
<i>Malformations of frenulum of the tongue</i>	21
<i>Malformations of frenula of upper and lower lips</i>	22
<i>Shallow vestibule of oral cavity</i>	22
Main anomalies of teeth development	22
Anomalies of tongue development	24
▶ Tumors and tumor-like lesions of maxillofacial area	27
Non-organ-specific epithelial tumors	27
<i>Precancerous lesions of mucous membrane of oral cavity</i>	27
Organ-specific tumors of skin	31
Tumors of soft tissues	31
Tumors from melanin-forming tissue	35
Tumors and tumor-like lesions of jaws	37
<i>Epithelial odontogenic tumors</i>	39
Odontogenic tumors and tumor-like lesions from mesenchyme derivatives	43
<i>Odontogenic tumors of mixed origin</i>	44
<i>Malignant analogues of odontogenic tumors of mixed origin</i>	44
<i>Odontomas</i>	45
Nonodontogenic tumors of jaws	45
Tumor-like lesions	48
Cysts of jaws	50
Cysts of soft tissues	51
▶ Diseases of salivary glands	56
Classification of the diseases of salivary glands	56
Inflammatory diseases of salivary glands	56
Autoimmune inflammatory diseases of salivary glands	58

Sialolithiasis	58
Cysts of salivary glands	59
Tumors of salivary glands	59
Tumor-like lesions of salivary glands	65
▶ Diseases of the hard tissues of tooth	68
Caries	68
<i>Types of caries that are rarely found</i>	71
<i>Peculiarities of caries in children</i>	72
Non-carious lesions of the hard tissues of tooth	73
▶ Pulpitis	78
Reactive changes of pulp	78
Pulpitis	79
▶ Periodontitis	83
▶ Inflammatory diseases of jaws	88
▶ Sepsis	92
▶ Diseases of parodontium	103
Gingivitis	103
<i>International classification of gingivitis</i>	103
<i>Native classification</i>	103
Parodontitis	106
Parodontosis	107
Idiopathic progressive parodontolysis	108
Parodontomas	109
▶ Diseases of lips, tongue, oral mucous membrane	113
Cheilitis	113
Glossitis	114
Stomatitis	115
Lesions of mucous membrane in syphilis	117
▶ Literature	121

Навчальне видання

Старченко Іван Іванович
Филенко Борис Миколайович
Черняк Валентина Володимирівна

Патоморфологія основних захворювань щелепно-лицевої ділянки

Навчальний посібник

Редактор *М. С. Судома*
Коректор *Л. Я. Шутова*
Комп'ютерна верстка: *Г. А. Пешков*

Підписано до друку 28.10.20. Формат 70×100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 10,37. Зам. № 2025.

ПП «Нова Книга»
21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
(067) 6562650, (063) 5270178
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua